

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Fakulta humanitných
vied

Rozširujúce štúdium výchovy k občianstvu

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE 2022

Názov, sídlo a identifikačné číslo organizácie poskytovateľa programu vzdelávania:

Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563

Názov programu vzdelávania: Rozširujúce štúdium výchovy k občianstvu

Druh vzdelávania v profesijnom rozvoji: kvalifikačné štúdium

Rozsah vzdelávania v hodinách: 208 hodín

Forma vzdelávania: kombinovaná (prezenčná 70%, dištančná 30%)

Ciele a obsah vzdelávania:

Hlavný cieľ: Získanie základných vedomostí z oblasti filozofie, etiky, práva a politológie, ekonómie ako kvalifikačného predpokladu a pedagogickej spôsobilosti na výkon pracovnej činnosti v kategórii učiteľ, predmetov občianska náuka, občianska výchova, náuka o spoločnosti a s nimi súvisiace predmety ako napr. etická výchova, výchova k manželstvu, výchova k rodičovstvu, filozofia atď. na základných a stredných školách.

Čiastkové ciele: Absolvent rozširujúceho štúdia výchovy k občianstvu

Absolvent rozširujúceho štúdia získa základné vedomosti z oblasti filozofie, etiky, práva, ekonómie, sociológie, metodiky a iných oblastí, ktoré uplatní vo svojej praxi pri výučbe. Nadobudne základné vedomosti z metodiky výchovy, bude vedieť vybrať vhodné metódy v súlade s obsahom výchovy. Bude poznať podstatu komunikácie, bude vedieť rozlíšiť a použiť rôzne druhy a modely sociálnej a pedagogickej komunikácie, osvojí si základné komunikačné stratégie k vyučovaniu, bude vedieť vhodne využívať neverbálne prejavy komunikácie. Absolvent prostredníctvom tréningu nadobudne komunikačné a seba prezentačné zručnosti, bude vedieť efektívne komunikovať a riešiť konfliktné situácie, ktoré vznikajú v školskom prostredí. Získa vedomosti o základných činiteľoch vytvárajúcich vyučovací proces – žiak, učiteľ a učivo; získa potrebné zručnosti pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. Bude spôsobilý projektovať a realizovať vyučovaciu jednotku prostredníctvom pojmovej a operačnej didaktickej analýzy obsahu vzdelávania a správne formulovať ciele vyučovacieho procesu; poznať a vhodne použiť didaktické metódy, voliť organizačné formy za dodržania didaktických zásad.

Rozsah vedomostí absolventa

Absolventi rozširujúceho štúdia majú prehĺbené praktické vedomosti z výchovy k občianstvu, ktoré uplatnia vo svojej praxi pri výučbe. Majú nadobudnuté základné vedomosti z metodiky výchovy, bude vedieť vybrať vhodné metódy v súlade s obsahom výchovy. Bude poznať podstatu komunikácie, bude vedieť rozlíšiť a použiť rôzne druhy a modely sociálnej a pedagogickej komunikácie, osvojí si základné komunikačné stratégie pre vyučovanie, bude vedieť vhodne využívať neverbálne prejavy komunikácie. Absolvent získa vedomosti o základných činiteľoch vytvárajúcich vyučovací proces – žiak, učiteľ a učivo; získa potrebné zručnosti pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. Bude spôsobilý projektovať a realizovať vyučovaciu jednotku prostredníctvom pojmovej a operačnej didaktickej analýzy obsahu vzdelávania a správne formulovať ciele vyučovacieho procesu; poznať a vhodne použiť didaktické metódy, voliť organizačné formy za dodržania didaktických zásad. Absolvent bude mať všeobecný spoločenský, politický a kultúrny prehľad, pozná sociálny a právny kontext výchovy a vzdelávania, orientuje sa vo oblasti humanitných a sociálnych vied, t. j. predovšetkým vo filozofii, sociológii, ekonómii didaktike a etike. Bude poznať štátny vzdelávací program a bude schopný vytvárať tematické plány. Bude vedieť pracovať s učebnicou a vytvárať učebné materiály a diagnostikovať žiakov. Bude schopný ovplyvňovať medziľudskú komunikáciu a procesy sebayjadrenia, má osvojené komunikačné zručnosti, je schopný/á vytvárať učebné materiály, má metakognitívne a manažérske zručnosti (získavanie, analýza, interpretácia, aplikácia poznatkov o kultúre, človeku, spoločnosti). Orientuje sa aj v komplexe ľudských práv a slobôd, orientuje sa v minulých a súčasných trendoch politického myslenia a občianskej spoločnosti. Je schopný/á vnímať problém z pozície žiaka, vie pracovať so skrytým kurikulumom, rozumie politickému rozhodovaniu, využíva medzi-predmetové vzťahy, ovláda didaktické techniky špecifické pre výchovu k občianstvu.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti absolventa

Absolventi rozširujúceho štúdia sú spôsobilí aplikovať vyššie uvedené poznatky a zručnosti v školskej praxi, pri rozmanitých aktivitách vo sfére umenia a kultúry a vo vedeckom výskume, flexibilne adaptovať svoje odborné znalosti na meniace sa podmienky praxe, zapojiť sa do tvorby didaktických a výskumných projektov a popularizovať výsledky výskumu. Absolventi ovládajú hlavné zásady vedeckej spolupráce v domácom a medzinárodnom rozmere a sú schopní sledovať a utvárať interdisciplinárne súvislosti, formulovať a uplatňovať etické a kultúrne stránky vedeckovýskumnej práce, zverejňovania jej výsledkov a tvorivej aplikácie v praxi. Vedia zostaviť patričné bibliografické náležitosti, nevyhnutné na publikovanie výsledkov odbornej práce v domácich a medzinárodných podmienkach.

Profesijné kompetencie absolventa programu vzdelávania: Absolventi sú odborníkmi pre vyučovanie predmetov občianska náuka, občianska výchova, náuka o spoločnosti a s nimi súvisiacimi predmetmi ako napr. etická výchova, výchova k manželstvu, výchova k rodičovstvu, filozofia atď. na základných a stredných školách.

TEMATICKÉ CELKY OBSAHU VZDELÁVANIA

1. ročník zimný semester (64 hodín)

Obsah výučby (povinné predmety):

1. Dejiny filozofie 1. (710R---)

Počet hodín: 8

Múdrosť starej Indie a Číny. Od mýtu k logu. Predsokratovské obdobie. Milétska škola. Herakleitos z Efezu. Pythagorovská škola. Eleátska filozofia. Filozofia pluralistických antických filozofov. Sofisti a antropologický obrat. Vrcholné obdobie gréckej filozofie. Sokrates a jeho náuka. Sokratovské školy. Platónov objektívny idealizmus, antropologicko-etické názory a koncepcia ideálneho štátu. Aristoteles – prínos v logike, problematika súcna ako súcna, prírodná filozofia, antropologické, etické a politické názory. Peripatetická škola. Helenistické obdobie gréckej a rímskej filozofie. Skepticizmus. Epikureizmus. Stoicizmus, Eklekticizmus a novoplatonizmus.

2. Úvod do politológie (710R---)

Počet hodín: 8

Politológia vs. politika. Občianska spoločnosť a ľudské práva. Občianske práva. Politické systémy a politické strany. Stranícke systémy. Štát a verejná správa. Volebné systémy a voľby. Volebné kampane. Referendum. Politický kompas. Ideológia. Súčasná otázky a výzvy pre politológiu.

3. Základy práva (710R---)

Počet hodín: 8

Zvládnutie základných právnych pojmov, právneho poriadku, vybraných problémov občianskeho zákonníka, ústavy Slovenskej republiky, Listiny základných práv a slobôd, občianskych práv a slobôd, zákonník práce a nadväzujúce právne predpisy. Demokracia a totalitarizmus. Ľudské práva a slobody v demokratickej spoločnosti. Podmienky realizácie základnej listiny ľudských práv a slobôd v podmienkach Slovenskej republiky. Vývoj a problémy právneho štátu.

4. Filozofia výchovy (710R---)

Počet hodín: 8

Úvod do filozofie výchovy, základné terminologické otázky (charakteristika filozofie a pedagogiky ako vedy), vzťah filozofie a výchovy, význam filozofie pre výchovu a pedagogiku, filozofia výchovy ako filozofická disciplína, podstata, ciele výchovy, archetypy výchovy, obraz človeka v jednotlivých historických tradíciách (antika, stredovek, novovek), filozofické východiská pedagogického systému J. A. Komenského, základné filozofické smery v 19. storočí a ich vplyv na pochopenie výchovy vplyv filozofických smerov na pedagogické

myslenie v 20. storočí, filozofické východiská výchovy v súčasnosti, ciele výchovy a ich filozofické východiská, determinácia a konkretizácia cieľov výchovy v historickom kontexte a v súčasnosti, všestrannosť a harmónia vo výchove, demokracia a moc vo výchove

5. Úvod do sociológie (710R---)

Počet hodín: 8

Predsociologické myslenie, hlavní predstavitelia sociológie 19. storočia, charakteristika sociológie ako vednej disciplíny, vymedzenie spoločnosti, jej sociálnej štruktúry, uvedenie sociálnych procesov a sociálnych činností, sociologická charakteristika osobnosti a jej socializácie, charakteristika sociálnych skupín, sociálnych organizácií a sociálnych inštitúcií, uvedenie sociálnych noriem, deviácie a sociálnej kontroly, objasnenie kolektívneho správania.

6. Vybrané kapitoly z ekonómie a ekonomiky (710R---)

Počet hodín: 8

Vývoj ekonomického myslenia. Ekonómia a jej základné pojmy. Statky, služby a spotreba. Základné ekonomické kategórie a zákony. Ekonomický cyklus a jeho fázy. Trh, trhový systém, trhový mechanizmus a trhová rovnováha. Peniaze a mena v trhovej ekonomike. Bankový systém v trhovom hospodárstve. Makroekonomické ukazovatele. Podstata inflácie, jej formy, príčiny a dôsledky. Trh práce, nezamestnanosť a formy mzdy. Hospodárska politika štátu. Základy ekonomiky verejného sektora.

7. Politický a právny vývoj Slovenska 1918 – 1993 (710R---)

Počet hodín: 8

Rozpad Rakúsko-Uhorska. Vznik Česko-Slovenska. Mierové zmluvy po I. svetovej vojne a ich dopady na Česko-Slovensko. E. Beneš. T. G. Masaryk. M. R. Štefánik. Politický a právny systém Československej republiky. Československá otázka - „Fall Grün“. Mníchovská konferencia. Slovenský štát. J. Tiso. Vianočná dohoda. SNP. Vznik ČSR. Február 1948. K. Gottwald. KSČ a KSS. ČSSR. A. Dubček. Socializmus s ľudskou tvárou. ČSFR. November 1989. Rozpad ČSFR.

Obsah výučby (povinne voliteľné predmety):

1. Metodológia a logika (710R---)

Počet hodín: 8

Miesto vedeckého výskumu v poznávaní. Klasifikáciu vedeckého výskumu a sociálneho výskumu. Plánovanie a organizácia výskumu – realizácia projektu. Základné procedúry empirického výskumu. Metódy a techniky výskumu. Podstata vedeckých poznatkov. Pojem výskumná metóda a vedecká metóda. Koncepcia metodiky. Filozofické a všeobecné vedecké metódy vedeckého výskumu. Súkromné špeciálne metódy vedeckého výskumu.

2. Filozofický seminár k tradícii európskeho myslenia 1 (710R---)

Počet hodín: 8

Na základe vopred vybranej filozofickej témy posilniť systematickú prípravu študentov s dôrazom na štúdium, analýzu odborného textu a následnú diskusiu. Viest' k ujasneniu pojmového aparátu, k presnosti a jasnosti vo vyjadrení, k rozvoju kritického myslenia a k pochopeniu odborného problému. Seminár je zameraný na filozofickú aktivitu, t. j. na samotné štúdium filozofického textu, na oboznámenie sa s myšlienkami autora, na ich posúdenie, zhodnotenie, na aktívne vstupovanie a prínos zo strany študenta, ktoré je završené semestrálnou prácou ako určitou formou filozofického myslenia.

1. ročník letný semester (64 hodín)

Obsah výučby (povinné predmety):

1. Dejiny filozofie 2. (8RV---)

Počet hodín: 8

Úvod do stredovekej filozofie, členenie, vplyvy, raná patristika. Vrcholná patristika/Augustín. Doznievanie patristiky. Raná scholastika, problém univerzálií. Vplyv arabskej a židovskej filozofie. Vrcholná scholastika – univerzity, prijatie aristotelizmu. Bonaventúra, Albert Veľký. T. Akvinský. Neskorá scholastika – Duns Scotus, R. Lullus. M. Kuzánsky. Humanizmus a renesancia.

2. Politické ideológie (8RV---)

Počet hodín: 8

Čo je ideológia. Politické systémy pod vplyvom ideológií. Demokracia vs. diktatúra. Liberalizmus. Konzervativizmus. Socializmus. Zmeny politických systémov. Právny štát pod tlakom ideológie. Typy politických strán a ideológie, z ktorých vychádzajú. Revolučný socializmus (raný, vedecký revolučný socializmus, reformizmus, revizionizmus). Moderný socializmus. Anarchizmus. Nacionalizmus a jeho paradigmy (moderné teórie nacionalizmu, rasizmus, imperializmu) Totalitarizmus a autoritarizmus; Fašizmus a nacizmus (pojmové a obsahové špecifiká, predstavitelia).

3. Politická a sociálna filozofia (8RV---)

Počet hodín: 8

Aktuálne otázky politickej a sociálnej filozofie. Etika. Globálne sociálne hnutie. Ľudské práva a slobody. Politická etika. Sociálna a etická zodpovednosť. Sociálne práva. Sloboda, spravodlivosť, demokracia, rovnosť. Prirodzený stav. Prirodzené právo. Prirodzený zákon. Zmluvné teórie. Utilitarizmus. Egalitarizmus. Socializmus, konzervativizmus, liberalizmus. Redistribúcia. Feminizmus. Fašizmus a nacizmus. Konzekevnializmus.

4. Úvod do didaktiky výchovy k občianstvu. (8RV---)

Počet hodín: 8

Úvod do predmetu (predmet výchova k občianstvu, ciele predmetu, vzťah predmetu k iným vedným disciplinám, predmet ako súčasť vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť). Didaktická analýza učiva v predmete výchova k občianstvu (ISCED 2, ISCED 3), projektovanie vyučovania v prezenčnej a dištančnej forme. Tvorba plánu vyučovacej hodiny. Taxonómia vzdelávacích cieľov, organizácia vyučovania, didaktické zásady. Štýly, metódy a stratégie uplatňované pri výučbe predmetu, monologické a participačné metódy vo výučbe, skupinová a kooperatívna výučba, didaktické prostriedky. Ciele, formy a zásady hodnotenia žiaka. Hodnotenie vyučovacej hodiny. Profesionálne kompetencie učiteľa – špecifické požiadavky na učiteľa predmetu výchova k občianstvu. Alternatívne formy hodnotenia žiaka, jeho progresu a úspešnosti.

5. Európska únia (8RV---)

Počet hodín: 8

Rímske zmluvy. Európske hospodárske spoločenstvo. Európske spoločenstvo pre atómovú energiu. Európske spoločenstvo pre uhlie a oceľ. Zmluva o Európskej únii. Schengenská dohoda. Amsterdamská zmluva. Zmluva z Nice. Lisabonská zmluva. Európska rada. Európska komisia. Európsky parlament. Voľby do EP. Rada Európskej únie. Eurozóna. Rozširovanie EÚ, kandidátske štáty.

6. Verejná správa a politika (8RV---)

Počet hodín: 8

Vznik a vývoj verejnej politiky a správy ako najvhodnejšieho spôsobu riadenia spoločnosti. Verejná politika ako základ efektívnej verejnej správy. Štátna správa a samospráva ako základné súčasti verejnej správy. Ľudský faktor vo verejnej správe. Inštitucionálne usporiadanie verejnej správy. Voľby do samospráv vyšších územných celkov a miest a obcí. Kontrola vo verejnej správe. Etické aspekty verejnej správy. Boj proti korupcii. Reformy verejnej správy.

7. Seminár k vybraným etickým problémom (8RV---)

Počet hodín: 8

Miesto morálky a etiky v spoločnosti. Hodnoty a spoločnosť. Problémy sociálnej etiky a ľudské práva. Environmentálna etika. Etické aspekty edukačnej činnosti a profesijná etika učiteľa (Etický kódex pedagogických a odborných zamestnancov vypracovaný na jednotlivých školách). Kresťanská etika. Feministická etika. Prosociálna etika. Etické aspekty globálnych procesov. Etika a politika. Veda a etika. Občianstvo v demokratickej spoločnosti. Etika a informatika.

Obsah výučby (povinne voliteľné predmety):

1. Seminár k vybraným problémom súčasnej politiky (8RV---)

Počet hodín: 8

Proces a mechanizmus tvorby politiky. Praktické úlohy jednotlivých štátnych orgánov a inštitúcií v tomto procese. Úroveň a charakter prijímania rozhodnutí. Základné východiská a princípy formovania. Najdôležitejšie faktory, ovplyvňujúce zameranie a priority politiky. Opakujúce sa problémy politiky. Priority kandidujúcich subjektov, resp. kandidátov v blížiacich sa voľbách. Analýza dopadov výsledkov volieb. Vplyv ideológie na súčasnú politiku. Videodemokracia. Korporativizmus. Lobistické skupiny. Problémy súčasnej politiky – úskalia, limity a perspektívy.

2. Filozofický seminár k tradícii európskeho myslenia 2 (8RV---)

Počet hodín: 8

Na základe vopred vybranej filozofickej témy posilniť systematickú prípravu študentov s dôrazom na štúdium, analýzu odborného textu a následnú diskusiu. viesť k ujasneniu pojmového aparátu, k presnosti a jasnosti vo vyjadrení, k rozvoju kritického myslenia a k pochopeniu odborného problému. Seminár je zameraný na filozofickú aktivitu, t. j. na samotné štúdium filozofického textu, na oboznámenie sa s myšlienkami autora, na ich posúdenie, zhodnotenie, na aktívne vstupovanie a prínos zo strany študenta, ktoré je zavŕšené semestrálnou prácou ako určitou formou filozofického myslenia.

2. ročník zimný semester (64 hodín)

Obsah výučby (povinné predmety):

1. Dejiny filozofie 3 (8RV---)

Počet hodín: 8

Všeobecné kultúrne a sociálne podmienky vzniku a formovania novovekého filozofického myslenia. Racionalizmus na kontinente v názoroch René Descarta, B. Spinozu, G. W. Leibniz. Európsky empirizmus u F. Bacona, T. Hobbesa, J. Locka, G. Berkeleyho, D. Huma. Osvietenská filozofia – všeobecná charakteristika. Hlavní myslitelia francúzske osvietenstva (Voltaire, CH. L. Montesquieu, J. J. Rousseau) a encyklopedisti (D. Diderot, J. O. de la Mettrie, Helvétius, Holbach). Nemecký klasický idealizmus v myslení I. Kanta, J. G. Fichteho, F. W. J. Schellinga, G. W. F. Hegla. Poklasická filozofia 19. storočia – všeobecná charakteristika a hlavné prúdy poklasického filozofického myslenia. Scientistické (naturalistické) prúdy 19. storočia: pozitivizmus a empiriokriticizmus (A. Comte, J. S. Mill, H. Spencer, Avenarius, E. Mach), novokantovstvo (marburská a bádenská škola), materializmus (Feuerbach) a marxistická filozofia (K. Marx, F. Engels). Antropologické prúdy: náboženská filozofia existencie S. Kierkegarda, voluntarizmus a iracionalizmus A. Schopenhauera, voluntarizmus a filozofia života F. Nietzscheho, filozofia života H. Bergsna, W. Diltheya).

2. Teória a dejiny štátu a práva (8RV---)

Počet hodín: 8

Obsah predmetu prezentuje základný prehľad právneho systému Slovenskej republiky v minulosti i v súčasnosti. Akcent je kladený najmä na formovanie a výkon právnej moci v demokratickej spoločnosti. Komparuje právny systém pred a po novembri 1989 v bývalom Československu, neskôr v samostatnej Slovenskej republike. Zaoberá sa aj spôsobmi tvorby samotného právneho systému a mechanizmami jeho uplatnenia v reálnom živote. Podáva stručný prehľad o základných ustanoveniach ústavného práva, občianskeho, pracovného a trestného.

3. Predmetová didaktika výchovy k občianstvu (8RV---)

Počet hodín: 8

Úvod do problematiky, výchova k občianstvu v kontexte filozofie, morálky, umenia a kultúry. Prierezové témy predmetu výchova k občianstvu (základné princípy a hodnoty demokracie: ľudské práva, občianska participácia, myšlienka multikulturality, tolerancia.) Problematika rozvoja osobnosti človeka a formovanie jeho vzťahu k spoločnosti: rozvoj kreativity, kritického myslenia, empatie a zdravých medziľudských vzťahov. Taxonómia cieľov, fázy, organizačné formy, didaktické prostriedky vo vyučovaní predmetu výchova k občianstvu. Špecifiká vyučovania predmetu dištančnou formou. Ciele, formy a zásady hodnotenia vo vyučovaní. Prístup orientovaný na žiaka a inkluzívne vzdelávanie v rámci predmetu výchova k občianstvu. Didaktické zásady práce s textom, typy úloh. Metóda riešenia morálnych dilem v rámci predmetu výchova k občianstvu. Kooperatívne, projektové, tematické vyučovanie. Aktivizujúce metódy – inscenačné, simulačné, didaktické hry, zážitkové učenie. Realizácia vyučovacieho procesu, zmeny, zásahy, disciplína v triede, zvládanie náročných situácií, spätná väzba, sebareflexia. Pedagogické dokumenty.

4. Politikum štátov V4 (8RV---)

Počet hodín: 8

Transformačné procesy v strednej Európe. Rozpad Československa a vznik samostatnej SR a ČR. Politický systém SR. Politický systém ČR. Politický systém Maďarska. Politický systém Poľska. Vyšehradská štvorka. Členstvo a postavenie štátov V4 v EÚ a v NATO. Bilaterálne a multilaterálne vzťahy štátov V4. Aktuálne problémy štátov V4. Postavenie štátov V4 v medzinárodnej politike. Vzťahy štátov V4 s geopolitickými mocnosťami.

5. Filozofia 20. storočia (8RV---)

Počet hodín: 8

Študent má preukázateľné vedomosti o vybraných filozofických a hodnotových prúdoch. Vie tvorivo riešiť s použitím získaných vedomostí otázky súvisiace s osnovou predmetu. Preukazuje porozumenie komplexnosti

a zložitosti sociálneho sveta. Má schopnosť integrovať vedomosti z oblasti filozofie z bakalárskeho štúdia. Na ich základe tvorivo rieši hodnotové problémy súčasného sveta. Vie jednoznačne komunikovať závery a formulovať rozhodnutia s prihliadnutím na spoločenskú a etickú zodpovednosť pri obhajobe alebo kritike vybraných hodnotových rámcov uvažovania. Dôležitou kompetenciou, ktorú si študent osvojí je spoločenská a etická zodpovednosť pri rozhodovaní aj pri neúplných informáciách a v nových situáciách v kontexte osnovy predmetu s presahom do ďalším spoločenskovedných odborov.

6. Problémy súčasnej filozofie (8RV---)

Počet hodín: 8

Stanovenie filozofického problému a jeho analýza, vyhľadávanie aktuálnych relevantných zdrojov v nových filozofických otázkach, riešenia filozofického problému, analýza a syntéza najnovších poznatkov. Otázka spravodlivosti, rovnosti, demokracie, slobody slova v globalizovanom svete. Sociálne otázky a ideológie.

7. Face to face komunikácie (8RV---)

Počet hodín: 8

Komunikácia – prostriedok pre dorozumievanie (historický prierez vzniku komunikačných prostriedkov). Verbálna – neverbálna komunikácia (funkcie). Asertívne práva (kedy ich správne využiť). Ako riešiť konflikty (dá sa každý konflikt riešiť?). Mediátor a jeho prostriedky.

Obsah výučby (povinne voliteľné predmety):

1. Interaktívny sociálno-psychologický výcvik (8RV---)

Počet hodín: 8

Predstavovanie, zoznamovanie sa, spoznávanie (kto som, dohoda o pravidlách, obálka, vizitky, meno a písmeno, portrét). Interpersonálna percepcia (empatia, kto je kto). Podporovanie a uvoľňovanie emočného vyjadrenia. Pohybové aktivity (vymenia si miesto, molekuly, slepá rada, dostihy, poviedka na písmeno). Komunikácia (miesto po mojej pravici, krokodíliá rieka, pacienti, pocitová kocka, pavúčia sieť, metafory). Interpersonálna komunikácia (jednosmerná - dvojsmerná komunikácia). Spolupráca (doplňovanie kresby, dušiči). Sebapoznanie (kresba postavy, masky, erby, interview, transakčná analýza, asociácie). Spätná väzba, pravidlá spätnej väzby a poskytovanie spätnej väzby (spätnoväzbová sieť, párové interview).

2. seminár ku kritickému mysleniu (8RV---)

Počet hodín: 8

Význam analytického a najmä kritického myslenia. Význam vedenia žiakov a študentov ku kritickému mysleniu v edukačnom procese na základných a stredných školách a možnosti jeho rozvoja. Uplatňovanie kritického myslenia pri

práci so zdrojmi. Propaganda. Manipulácia v mediálnom a v politickom priestore. Hoaxy a dezinformácie – nástroje ich šírenia, ich vplyv, dopady. Dezinformačná vojna. Využitie indukcie a dedukcie pri príprave a tvorbe odborných a akademických textov. Spracovanie rámcovej oponentúry k akademickému / odbornému textu.

2. ročník letný semester (16 hodín)

Obsah výučby (povinné predmety):

1. Demokracia a občianska spoločnosť (8RV---)

Počet hodín: 8

Demokracia. Občianska spoločnosť. Právny štát. Občianske a ľudské práva. Tretí sektor. Neziskové organizácie a občianske združenia. Význam médií pre spoločnosť i jednotlivca - občana. Cesta Slovenska k demokracii. Sloboda slova a šírenie hoaxov. Vdeodemokracia. Depolitizácia. Deideologizácia. Korporativizmus. Globalizácia. Utilitarizmus.

2. Záverečná práca a jej obhajoba (8RV---)

Počet hodín: 0

Na fakulte a univerzite stanovuje podmienky úspešného ukončenia štúdia Študijný poriadok UNIZA: Smernica č. 209/2021. Náležitosti záverečných prác upravuje Smernica č. 215 o záverečných, rigorózných a habilitačných prácach v podmienkach Žilinskej univerzity v Žiline.

Záverečné práce Rozširujúceho štúdia Výchovy k občianstvu sú zamerané na spracovanie vybranej problematiky z vedných disciplín, ktoré sú obsahom štúdia a pramenia ž disciplín filozofie, sociológie, politológie, práva a ekonomiky, resp. majú interdisciplinárny charakter, a to podľa preferencii jednotlivých študentov. V rámci teoretickej časti záverečnej práce študent preukazuje svoju odbornú orientáciu a poznatky v základných rovinách poznania obsahu študijného programu. Svojou záverečnou prácou vyjadruje schopnosť efektívne pracovať s odbornou a vedeckou literatúrou, schopnosť pracovať samostatne, analyticky spracovávať informácie, kategorizovať zdroje podľa ich relevantnosti a aktuálnosti a prakticky aplikovať kritické myslenie. Súčasne preukazuje ďalšie spôsobilosti vyplývajúce z profilu absolventa.

V teoretickej časti preukazuje schopnosť teoreticky identifikovať poznávanú problematiku, myšlienkovu uchopiť jej hranice, v tomto zmysle vedieť z určitého celku vyčleniť a identifikovať relevantné stránky, zložky, faktory, či dimenzie poznávanej oblasti. Jednotlivé kapitoly okrem teoretických informácií majú obsahovať aj syntézu zistených poznatkov s určitou interpretáciou a vlastným vkladom autora, aby tak došlo k harmonickému prepojeniu teoretickej a praktickej časti práce. Práve na prepojenie teoretickej časti práce s empirickou časťou sa kladie dôraz, a to s ohľadom na potreby praxe, požiadaviek trhu práce.

V empirickej časti práce by mal študent preukázať zručnosti potrebné pre vykonávanie výskumu vo vybraných spoločenských vedách. Orientovať sa vie v oblastiach filozofického, sociologického, právneho, politologického a ekonomického poznania. Uvedené vedy nevníma autonómne, ale uvedomuje si ich prepojenie, z čoho pramení prístup ku komplexným riešeniam skúmanej problematiky. Celý proces výskumu v rámci praktickej

časti záverečnej práce musí rešpektovať kritériá vedeckej metodológie (stanovenie výskumného problému, cieľov, výskumných otázok, výskumného súboru, výskumných metód). Študent by mal efektívne a na požadovanej úrovni používať jazykové prostriedky za účelom dosiahnutia primeranej vedeckosti a akademickosti textu (adekvátna jazyková úroveň práce, štýl, koherencia a kohézia textu a pod.). V záveroch a odporúčaní vie študent nadviazať na závery iných výskumov v skúmanej oblasti a vie zdôrazniť, ako jeho výskum prispel k tomu, čo už je o danej téme známe, vie identifikovať pridanú hodnotu praktickej časti svojej práce. V neposlednom rade má spôsobilosť chápať limity svojho výskumu a naznačiť východiská pre budúce bádanie v predmetnej oblasti. Je schopný predostrieť vlastné návrhy riešenia praktických úloh s využitím v praxi. Súčasne preukazuje kompetenciu prehlbovať svoj odborný potenciál a schopnosť štúdia v riešení úloh s nešpecifikovanými výstupmi s vysokou mierou zodpovednosti, riadenia a koordinácie zložitých spoločenskovedných problémov.

Odporúčaný rozsah záverečnej práce je 50 až 70 strán (90 000 až 126 000 znakov); titulný list, obsah, abstrakty, poďakovanie, čestné prehlásenie, resumé a prílohy sa nezapočítavajú do celkového počtu strán. Vedúci práce vypracuje k práci písomné hodnotenie. Vedúci katedry určí pre každú záverečnú prácu oponenta, ak je potrebné aj konzultanta, školiteľa-špecialistu. Určí ich z radov profesorov, docentov, odborných asistentov pôsobiacich v študijnom odbore, vedeckovýskumných pracovníkov (aj mimo UNIZA) a významných odborníkov s potrebnou kvalifikáciou z praxe. Oponent záverečnej práce posudzuje, hodnotí a klasifikuje záverečnú prácu vo svojom písomnom posudku.

Študent v záverečnej práci musí zachovať zásady vedeckého citovania a odkazovania na literatúru, pričom sa riadi dokumentmi: Metodické usmernenie č. 56/2011 o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, uchovávaní a sprístupňovaní; Vyhláška č. 18/2016 Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky - vzor obalu a titulného listu; Smernica č. 103 o záverečných prácach v podmienkach Žilinskej univerzity v Žiline; DODATOK č. 3 k Smernici č. 103 o záverečných prácach v podmienkach Žilinskej univerzity v Žiline. Súčasťou záverečnej práce je predloženie protokolu originality záverečnej práce z Centrálného registra záverečných a kvalifikačných prác (CRZP).

3. Štátna skúška z výchovy k občianstvu (8RV---)

Počet hodín: 0

Študenti budú disponovať poznatkami z oblasti humanitných a sociálnych vied. Študenti získali schopnosti interpretovať zodpovedajúce fakty v odbore štúdia a na ich základe kriticky myslieť a zodpovedne sa rozhodovať. Študenti budú vedieť komunikovať a aplikovať osvojené informácie primeraným spôsobom. Študenti budú schopní uplatniť profesionálny prístup k práci na základe kompetencií, ktoré získali počas rozširujúceho štúdia, a ktoré preukážu počas štátnej skúšky.

Obsah výučby (povinne voliteľné predmety):

1. Finančná a ekonomická gramotnosť (8RV---)

Počet hodín: 8

Predmet a obsah finančnej a ekonomickej gramotnosti. Rozpočtová gramotnosť. Správa finančných aktív a finančných záväzkov. Dôchodkový systém. Cenová gramotnosť. Daňový systém. Peňažná gramotnosť. Virtuálne meny a elektronické peniaze. Spotrebiteľská gramotnosť. Energetická gramotnosť. Podnikateľská gramotnosť. Osobné údaje a informácie. Krízová a pokrízová adaptácia

2. komunikácia vo virtuálnom prostredí (8RV---)

Počet hodín: 8

Komunikácia a jej formy, využívanie elektronických prostriedkov. Elektronická forma komunikácie – virtuálne prostredie a jeho aspekty. Cyberbullying, cyberstalking, hightech-mobbing, defeaming, shaming.

Opatrenia na zabezpečenie kvality

V rámci rozširujúceho štúdia výchovy k občianstvu aplikujeme opatrenia na zabezpečenie kvality obsahu, priebehu a ukončovania vzdelávania zadané univerzitným vnútorným systémom zabezpečovania kvality vzdelávania na Žilinskej univerzite v Žiline, ďalej opatrenia uvedené v dokumente Štandardy a usmernenia na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG). Znenie všetkých stratégií zabezpečovania kvality je verejnosti prístupné a tvorí súčasť ich strategického riadenia s dôrazom na neustále zlepšovanie poskytovaného vzdelávania.

Zabezpečenie kvality obsahu vzdelávania: Okrem vyššie uvedených opatrení, kvalita obsahu programu je zabezpečená pravidelnou evaluáciou obsahu jednotlivých predmetov a systematickým posudzovaním kvality vyučovania. Jednotlivé predmety sú navrhnuté tak, aby spĺňali stanovené ciele vrátane očakávaných výsledkov vzdelávania, ktoré sú jasne špecifikované a komunikované. Kvalitu obsahu zabezpečuje garant programu prof. Ing. Ľuboš Rojka, PhD.

Zabezpečenie kvality priebehu vzdelávania: Výučba jednotlivých predmetov v rámci rozširujúceho štúdia sa na Žilinskej univerzite v Žiline zabezpečuje prednostne prostredníctvom pedagógov – odborníkov z oblasti filozofie, humanitných, sociálnych a príbuzných disciplín, resp. odborníkmi z iných fakúlt a útvarov Žilinskej univerzity v Žiline, lektormi so vzdelaním zodpovedajúcim témam v programe rozširujúceho štúdia. V prípade nedostatočnej kapacity pracovísk Žilinskej univerzity v Žiline alebo z dôvodov zabezpečenia špecifickej výučby, výučbu uskutočnia lektori z iných vysokých škôl, odborných pracovísk, vedeckých pracovísk alebo z praxe. Lektori majú vysokoškolské vzdelanie najmenej druhého stupňa, ktoré sa viaže na vyučovanie jednotlivých predmetov.

Konkrétne opatrenia zabezpečujúce kvalitu priebehu vzdelávania:

- Vyučovanie je orientované na študentov, pričom rešpektuje ich potreby a flexibilnú aplikáciu rôznych pedagogických metód.
- Študenti sú aktívne zapojení do procesu výučby, pričom sa súčasne dbá na zvyšovanie ich samostatnosti, motivácie a sebahodnotenia.
- Skúšajúci poznajú jestvujúce metódy na testovanie a skúšanie a sú podporovaní v rozvoji zručností v tejto oblasti.
- Kritériá a spôsob hodnotenia študentov sú vopred zverejnené.
- Hodnotenie umožňuje študentom zistiť, do akej miery dosiahli plánované výsledky vzdelávania.
- Študenti získavajú spätnú väzbu, ktorá je v prípade potreby spätá s poradenstvom v oblasti jednotlivých študijných predmetov.
- Ak je to možné, hodnotenie vykonáva viac než jeden skúšajúci;
- V predpisoch upravujúcich hodnotenie sa zohľadňujú poľahčujúce okolnosti.
- Hodnotenie je konzistentné, spravodlivo aplikované voči všetkým študentom a vykonávané v súlade so stanoveným postupom.
- Študenti majú k dispozícii formálne odvolacie konanie a postupy na riešenie ich sťažností.

Zabezpečenie kvality ukončovania vzdelávania: Ukončenie štúdia sa riadi ustanoveniami § 46 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý podrobne upravuje spôsob a podmienky ukončovania vzdelávania v rámci rozširujúceho štúdia.

Materiálne, technické a informačné zabezpečenie vzdelávania

V zmysle vnútorných predpisov Žilinskej univerzity v Žiline je zabezpečenie rozširujúceho štúdia súčasťou hlavnej činnosti nedotačnej a náklady hradia študenti programu. Poplatok pre jedného študenta rozširujúceho štúdia je stanovený na príslušný akademický rok.

Žilinská univerzita v Žiline disponuje výučbovými priestormi vybavenými najmodernejšími technickými prostriedkami vyučovania a informačno-komunikačnými technológiami. Pre jednotlivé predmety a témy budú poskytnuté vhodné učebne (napr. pre výcvik komunikačných zručností, vizualizérom, záznamovými zariadeniami, počítačové a multifunkčné učebne a pod.). Samozrejmosťou je prístup na internet pre vyučujúcich i študentov prostredníctvom wifi siete.

Študijná literatúra, ktorá bude odporúčaná jednotlivými pedagógmi a lektormi bude zabezpečená čiastočne bezplatne a v dostatočnom množstve v Univerzitnej a Katedrovej knižnici Katedry filozofie. Pracovné materiály, pokyny a príručky budú poskytnuté bezplatne.

Vyučovanie a komunikácia medzi vyučujúcim a študentmi sú na katedre dostatočne informačne zabezpečené. Študenti dostávajú potrebné informácie okamžite, prostredníctvom (pre nich zriadených) mailov, správ na FB stránke katedry a prostredníctvom oznamov na webovej stránke katedry a fakulty. Prostredníctvom elektronického vzdelávania Žilinskej univerzity je zabezpečené sprostredkovanie informácií týkajúcich sa študijných programov, rozvrhov, univerzitnej knižnice, metodických usmernení, ako aj permanentná interakcia medzi vyučujúcimi a študentmi pri zápise klasifikácie, vkladaní tém záverečných prác, prihlasovaní na skúšku, atď. Vyučujúci poskytujú študentom učebné materiály aj v elektronickej forme.

Príloha č. 1: Prihláška na štúdium

Príloha č. 2: Informácie pre uchádzačov o štúdium

Príloha č. 3: Študijné plány

Odborný garant programu výchova k občianstvu:

Prof. Ing. Ľuboš Rojka, PhD.

.....

(podpis)

Štatutárny zástupca:

prof. Ing. Ján Čelko, CSc.

.....

(podpis)

Dátum a miesto schválenia programu: